

Leeruitkomsten

Infoblad

Omschrijving

In het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho) wordt in steeds meer gewerkt met (gewenste) leeruitkomsten. Een leeruitkomst is *wat een student moet weten, begrijpen of toepassen na een leerperiode*. Het is het meetbare resultaat van de (eind)kwalificaties, een operationalisering ervan.

Opbouw leeruitkomst

Een leeruitkomst bestaat in ieder geval uit de volgende elementen:

	Vraag	Toelichting
Gedrag (werkwoord)	Welk gedrag laten studenten zien? Welk gedrag wil je toetsen?	Gebruik bijvoorbeeld Bloom of de SOLO taxonomie.
Onderwerp (inhoud)	Over welke onderdelen van de body of knowledge/kennisbasis gaat het?	Is er geen BOKS aanwezig is: gebruik landelijke documenten, literatuur, het werkveld etc.
Context (voorwaarden)	Binnen welke situatie(s)/rollen vindt het gedrag plaats? Oftewel aan welke voorwaarden moet het voldoen.	Eisen aan de toepassingsituatie, die iets zeggen over complexiteit/nieuwheid(transfer)/snelheid/risico/soort beschikbare informatie.
Standaard (hulpmiddelen)	Welke modellen/theorieën/standaarden/aanpakken/benaderingen mag/moet iemand hanteren?	Bv. wet- en regelgeving, wetenschappelijke evidence, professionele normen (b.v. register, beroepsvereniging), kwaliteit literatuur. Evt. aantal verschillende modellen dat iemand moet beheersen.

Voorbeeld

Je bouwt een werkrelatie op met	een cliënt binnen een preventieve context	om hem te ondersteunen bij een gezonde levensstijl	op basis van actuele, evidence-informed benaderingen.
Gedrag	Context	Onderwerp	Standaard

Leeruitkomsten

Checklist

Samenstelling checklist

Hieronder een checklist van 17 items om de kwaliteit van de leeruitkomsten te controleren. De checklist is opgesteld aan de hand van de kwaliteitseisen van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO, 2019).

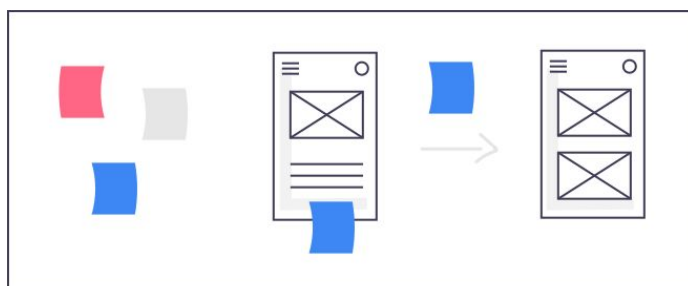
1. Wordt in de leeruitkomst alleen gevraagd wat de output van het leerproces moet zijn?	Leerwegonafhankelijk
2. Biedt de leeruitkomst ruimte om leeractiviteiten te kiezen of te ontwikkelen passend bij de (uiteenlopende) werkcontexten en leerbehoeften van de lerende professional?	
3. Is de leeruitkomst zo geformuleerd dat een lerende professional een zekere keuzevrijheid heeft in het leveren van bewijsmateriaal?	
4. Is de leeruitkomst voldoende abstract zodat de lerende professional verschillende leercontexten kan benutten om te leren?	
5. Omvat de leeruitkomst alle vereisten onderdelen? gedrag + onderwerp + context + standaard?	Herkenbaarheid
6. Is er een <i>taxonomie</i> (bijvoorbeeld Bloom/SOLO) toegepast om het gedrag te selecteren?	
7. Is de leeruitkomst herkenbaar voor docenten, lerende professionals en werkveld (zijn ze meegenomen in het ontwerpproces)?	
8. Geeft de leeruitkomst voldoende richting voor het bewijsmateriaal?	
9. Is de leeruitkomst op het vereiste niveau geformuleerd?	Representativiteit
10. Is de leeruitkomst representatief voor de breedte en complexiteit van het betreffende taakgebied?	

Leeruitkomsten

Checklist

11. Is in de leeruitkomst de complexiteit van de <i>context</i> of variatie aan <i>contexten</i> op het vereiste opleidingsniveau geformuleerd? (= <i>standaard</i>)	Specifiek en meetbaar
12. Is helder waarop de handeling moet worden uitgevoerd? (= <i>onderwerp</i>)	
13. Is helder wat de onderliggende concepten zijn? (= <i>standaard</i>)	
14. Is duidelijk wanneer het goed is? (= <i>standaard</i>)	
15. Is de leeruitkomst zo geformuleerd dat deze een aantal jaren kan worden gehanteerd?	Duurzaamheid
16. Is de leeruitkomst begrijpelijk voor lerende professionals, docenten en werkveld?	Transparantie
17. Is de leeruitkomst zo abstract geformuleerd dat de lerende professional ruimte krijgt om zich inhoudelijk te profileren?	Profilering

Bronnen

Fontys. (2020). *Fontys Beleidskader voor flexibel Onderwijs 1.0*. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
Fontys (2020). *Fontys uitgangspunten voor leren en waarderen*. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
NVAO (2019). *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten: Protocol*. Den Haag: NVAO.
OCW (2016). *Handreiking pilots flexibilisering hoger onderwijs*. Den Haag Ministerie van OCW.
NLQF (2020). *Handleiding Formuleren leeruitkomsten NCP NLQF 2020*. Den Bosch: NLQF

